

ВЕБІНАР ЯК ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено досвід використання вебінарів у системі підвищення кваліфікації викладачів.

Ключові слова: вебінар, дистанційна форма навчання, професійний розвиток.

The experience of using of webinars in the system of professional development of teachers has been reflected in our article.

Key words: webinar, distance education, professional development.

Стаття 57 Закону України «Про освіту» [1] обумовлює необхідність підвищення кваліфікації не рідше ніж один раз у п'ять років. Педагогічні й науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами й видами. Метою підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики в галузі освіти й забезпечення якості освіти.

Слід погодитися з думкою, що модернізація системи вищої медичної освіти України з одночасним збереженням її фундаментальності та відповідності теперішнім і перспективним потребам держави, суспільства й особистості, якість підготовки майбутніх фахівців у галузі охорони здоров'я і, зрештою, якість надання медичних послуг значною мірою залежать від такої ключової фігури освітнього процесу як викладач ЗВО, до якого в умовах неухильного руху України в європейському напрямі висуваються високі вимоги [3]. Конкурентоспроможний викладач вищої медичної школи має бути не лише професіоналом найвищого ґатунку, а й майстерним педагогом, адже без майстерності будь-які проєкти, плани, теорії втрачають сенс і не можуть бути реалізовані належним чином. Особистісно орієнтований підхід вимагає від викладача професійної майстерності, ініціативності, здатності до самовдосконалення, потреби до самореорганізації діяльності й самореалізації творчого потенціалу [2].

В умовах швидкого реагування на пандемію CoViD-19 для кожного педагога на часі професійний розвиток, і нині завдяки розмаїттю курсів, вебінарів і конференцій це можна зробити без жодних додаткових зусиль, адже навички організації дистанційних занять, удосконалені під час весняного карантину, стали в нагоді викладачам [4]. Основні види підвищення кваліфікації без відриву від виробництва такі: навчання за програмою підвищення кваліфікації, участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах.

Наразі надзвичайного поширення набули вебінари, які забезпечують проведення інтерактивних навчальних заходів у синхронному режимі й надають інструменти для дистанційної спільної роботи учасників. Вебінар – це одна з форм дистанційного навчання, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення і створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для доставки навчального матеріалу, співпраці й спілкування [5; 6].

Важлива педагогічна складова організації й проведення вебінарів – забезпечення інтерактивності й постійного взаємозв'язку з учасниками, їх спілкування в режимі реального часу. Вибір цих можливостей зумовлений вибором відповідного програмного забезпечення (вебінар-орієнтовані платформи), яке буде використовуватися для його організації. Інтерактивність вебінару реалізується такими шляхами: онлайн-опитування учасників, візуалізація обговорення, можливість конспектувати під час вебінару і ставити запитання, обмін файлами, функція запису й поширення змісту вебінару.

У сучасних умовах МОН рекомендує проводити вебінари з використанням дистанційних технологій з урахуванням актуальних питань організації освітнього процесу в умовах карантинних обмежень. З одного боку, вирішальну роль у процесах розвитку педагогічної майстерності викладачів медичних закладів вищої освіти відіграють мотивація до саморозвитку й бажання займатися самоосвітою, а також здійснювати інноваційну, творчу, таку, що ґрунтується на неперервному розвитку й удосконаленні, професійно-педагогічну діяльність, а з іншого, не менш важливу роль відіграють створені для цього організаційно педагогічні умови, «клімат» освітнього середовища. Важливо, що заняття зі здобувачами освіти, які проводяться в онлайн-режимі, максимально наближені до безпосередньої взаємодії, оскільки дозволяють викладачеві вести діалог у режимі реального часу.

Нами згруповано поширені освітні веб-ресурси, де містяться доступні вебінари для викладачів [5]: а) <https://vseosvita.ua/webinar> – освітня платформа, де представлено вебінари на актуальні освітні теми: булінг, сучасні методики, інклюзивна освіта, медіа-грамотність, підліткова депресія тощо; б) <https://naurok.com.ua/webinar> – веб-сайт, який містить онлайн-виступи педагогів-практиків, що передбачає презентацію набутого досвіду й спілкування в чаті – учасники вебінару отримують доступ до запису і додаткових матеріалів, наданих лектором; в) <https://prometheus.org.ua/> – найбільший і найпрестижніший суб'єкт надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації педагогічних працівників згідно з КВЕД 85.59 у Національному класифікаторі України. Ці онлайн-курси підвищення кваліфікації освітян повністю відповідають вимогам Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. №800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. №1133) і можуть бути офіційно зараховані як підвищення кваліфікації.

Заслуговують на увагу веб-сайти, які пропонують семінари й вебінари з професійного розвитку, призначені для викладачів англійської мови з різною кваліфікацією, досвідом та інтересами: а) <https://grade.ua/uk/training-centre/webinars/> – найбільший центр міжнародних іспитів з англійської мови та єдиний авторизований Платиновий центр Cambridge Assessment English в Україні; б) <https://online.stanford.edu/free-courses> – веб-портал, де опубліковано безкоштовні онлайн-курси у доступному й гнучкому графіку роботи; в) <https://home.edweb.net/webinars/> – соціальна мережа і професійне навчальне співтовариство, яке може допомогти в самоосвіті; г) <https://www.ef.ru/tz/courses/free-webinars/> – серія вебінарів проходять англійською мовою двічі за рік і повністю безкоштовні. Реєстрація відкрита викладачам у усьому світі.

Варто наголосити, що за умови ефективної організації вебінарів відбувається ефективний зворотний онлайн-

зв'язок. До початку вебінару організатор повинен: а) визначити мету й завдання вебінару; б) розробити візуальні дидактичні засоби (презентації, зображення, схеми тощо); в) створити подію в календарі й поширити серед учасників посилання на вебінар; г) укласти опитувальники й завантажити розроблені візуальні дидактичні матеріали; ґ) за 10 хвилин до початку вебінару ввійти за посиланням у кімнату вебінару й надати відповіді на можливі організаційні питання учасникам. Під час вебінару організатор повинен: а) у разі відеотрансляції переконатися в естетичності зображення й загального фону позаду організатора, відсутності сторонніх шумів; б) кожні 5-10 хвилин підтримувати і стимулювати активність учасників за допомогою обговорення у вікні чату, голосового обговорення, опитування, візуалізації інформації; в) після завершення вебінару провести заключне опитування і зробити узагальнення на 3-5 слайдів; г) повідомити учасникам місце розташування запису вебінару. При цьому загальна тривалість вебінару не має перевищувати 1 годину [6].

Висновки. Завдяки простому доступу до мережі, широкому використанню смартфонів і соціальних спільнот освітня галузь поступово переходить у формат електронного навчання. Проблеми інформатизації засобів підвищення кваліфікації серед педагогічних працівників вищих закладів вищої освіти актуалізують питання пошуку якісних освітніх веб-ресурсів. Підвищення кваліфікації в дистанційному форматі на вебінар-орієнтованих платформах створює оптимальні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії науково-педагогічних працівників.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Беляєва О. М. Освітні інновації: сутність, структура, функції, суб'єкти / О. М. Беляєва // Удосконалення якості підготовки лі-карів у сучасних умовах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2016 р. – Полтава, 2016. – С. 19-20.
3. Беляєва О. М. Розвиток педагогічної майстерності викладачів вищих медичних навчальних закладів: проблеми і шляхи розв'язання / О. М. Беляєва // *Pedagogy and Psychology*. – 2018. – VI (63), Issue : 153. – P. 15-19.
4. Ефендієва С. М. Дистанційна комунікація між учасниками освітнього процесу / С. М. Ефендієва, Н. М. Кінчелое // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 19–20 листопада 2020 р.). – Полтава : Астроя, 2020. – С. 152-155.
5. Ефендієва С.М. Сучасні підходи у формуванні іншомовної комунікативної компетентності як засіб підвищення кваліфікації викладачів англійської мови/ С. М. Ефендієва, К. Г. Гаврильєва // Мова та мовлення: лінгвокультурологічний, комунікативний та дидактичний аспекти : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Кам'янець-Подільський, 19-20 листопада 2020р. / редкол. Т.В. Калинюк (відп. ред.) та ін. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020.– С. 154-155.
6. Морзе Н. В. Вебінари як засіб підвищення кваліфікації викладачів / Н. В. Морзе, А. Б. Кочарян, Л. О. Варченко-Троценко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 42, вип. 4. – С. 118-130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_42_4_13.